

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η ΑΓΟΡΑ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Λευκωσία
Σεπτέμβριος 2012

(Α) Χαρακτηριστικά κυπριακής αγοράς και διατροφικές συνήθειες

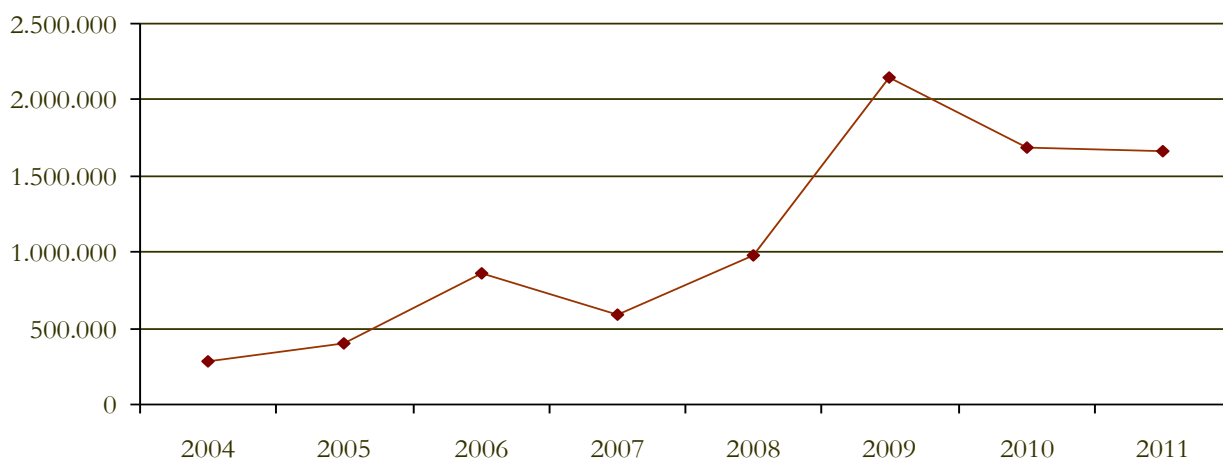
Το μέγεθος της κυπριακής αγοράς είναι μικρό, δεδομένου ότι ο πληθυσμός της ανέρχεται, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2011), σε 840.407 κατοίκους (51,4% γυναίκες/ 48,6% άνδρες). Το γεγονός, ωστόσο, ότι η Κύπρος διαθέτει ένα από τα υψηλότερα κατά κεφαλή εισοδήματα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ (22.000 ευρώ το 2011) την καθιστά μία αγορά υψηλής κατανάλωσης. Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού κατοικεί στις επαρχίες Λευκωσίας (326.980 κάτοικοι), ενώ ακολουθούν οι επαρχίες Λεμεσού (235.330 κάτοικοι) και Λάρνακας (143.192 κάτοικοι).

Ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη για την πληθυσμιακή σύνθεση της Κύπρου συνιστά η αύξηση του αριθμού ξένων υπηκόων με το ποσοστό τους επί του συνολικού πληθυσμού να ανέρχεται (στοιχεία 2011), σύμφωνα με την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία (ΥΣΤΑΤ), στο 20,3%. (106.270 υπήκοοι κρατών μελών ΕΕ και 64.113 υπήκοοι τρίτων χωρών). Από τα στοιχεία της ΥΣΤΑΤ προκύπτει ότι κύριες χώρες προέλευσης αποτελούν η Ελλάδα (29.321 κάτοικοι), το Ηνωμένο Βασίλειο (24.046 κάτοικοι), η Ρουμανία (23.706 κάτοικοι) και η Βουλγαρία (18.536 κάτοικοι).

Το ελαιόλαδο δεν περιλαμβανόταν στις διατροφικές συνήθειες των Κυπρίων καταναλωτών. Η επιρροή της βρετανικής κουλτούρας, αλλά και η σχετικά μικρή παραγωγή ελαιολάδου (μέχρι το 1992) είχαν ως αποτέλεσμα τη συχνή χρήση, κυρίως, της μαργαρίνης στο μαγείρεμα και των φυτικών ελαίων στις σαλάτες. Ωστόσο, το ελαιόλαδο εντάσσεται, σταδιακά, στις διατροφικές συνήθειες των Κυπρίων καταναλωτών, γεγονός στο οποίο έχει συμβάλει και η κατάργηση του σχετικού εισαγωγικού δασμού, το 2004, με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έκτοτε, η κατανάλωση ελαιολάδου στην Κύπρο κινείται ανοδικά (με εξαίρεση μια μεγάλη κάμψη το διάστημα 2007-2009), ενώ ειδικότερα, οι εισαγωγές παρθένου ελαιολάδου από την Ελλάδα σημείωναν συνεχή άνοδο έως και το 2009 (με εξαίρεση το 2007). Το 2010 μειώθηκαν σημαντικά, για να διατηρηθούν σχεδόν στο ίδιο επίπεδο το 2011 (βλ. κατωτέρω).

Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι ιδιαίτερο ρόλο στην αύξηση της κατανάλωσης διαδραματίζει και το ενισχυμένο τουριστικό ρεύμα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ΥΣΤΑΤ, ο αριθμός των αφίξεων τουριστών (το 2011) ανήλθε σε 2.392.228 έναντι 2.172.998 (το 2010), σημειώνοντας άνοδο της τάξεως του 10,1%, με κύριες χώρες προέλευσης το Ηνωμένο Βασίλειο (1.020.709), τη Ρωσία (334.083), τη Γερμανία (157.890) και την Ελλάδα (138.721).

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ 2004-2011 (ΣΕ €)

Πηγή: ΥΣΤΑΤ

(B) Εισαγωγές και κατανάλωση

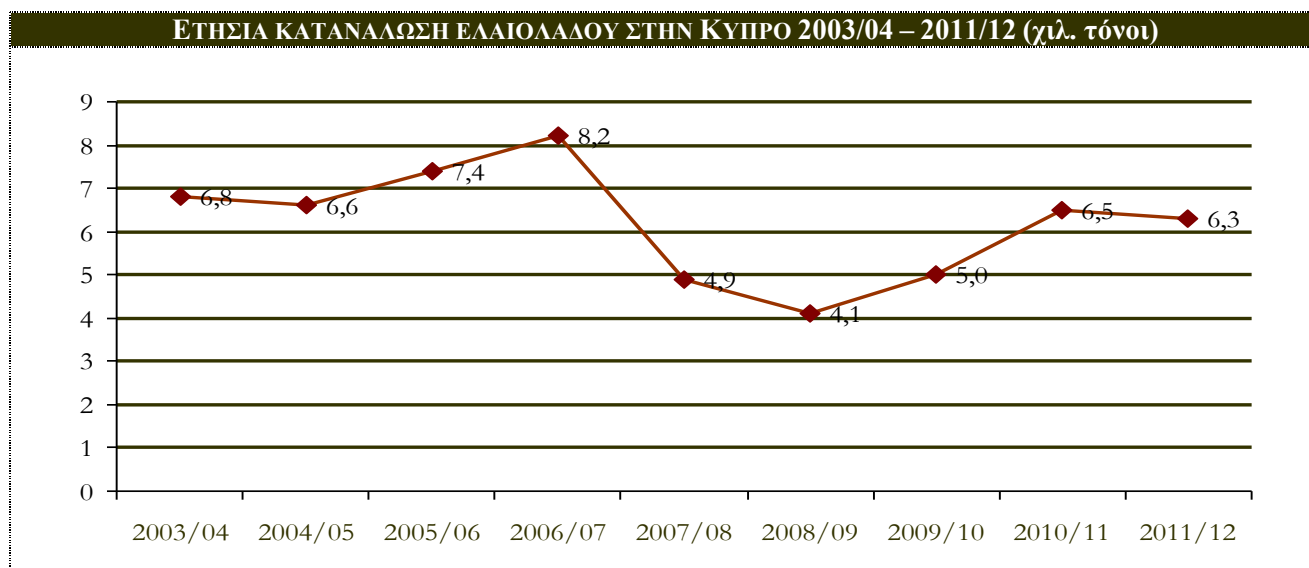
Οι εισαγωγές παρθένου ελαιολάδου στην Κύπρο σημείωσαν, το 2011, σημαντική μείωση (-17,3%) σε σχέση με το 2010 με τις εισαγωγές από Ελλάδα να διατηρούνται σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με το 2010. Παρά το γεγονός ότι οι εισαγωγές από Ελλάδα δεν αυξήθηκαν, κρίνεται σκόπιμο να καταγραφεί ότι το ποσοστό συμμετοχής τους στο σύνολο των κυπριακών εισαγωγών παρθένου ελαιολάδου αυξήθηκε από 75,7% (2010) σε 89,7% (2011).

Η μέση τιμή του εισαγόμενου παρθένου ελαιολάδου σημείωσε πολύ μικρή αύξηση από €2,43/κιλό σε €2,46/κιλό. Παράλληλα, η μέση τιμή του εισαγόμενου από Ελλάδα παρθένου ελαιολάδου διατηρήθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα, υποχωρώντας από €2,54/κιλό σε €2,41/κιλό.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ 2010-2011 (ΕΥΡΩ/ ΚΙΛΑ)								
	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ				ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΚΛΑΣΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΩΝ (ΜΗ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΧΗΜΙΚΩΣ)			
	2011		2010		2011		2010	
	ΕΥΡΩ	ΚΙΛΑ	ΕΥΡΩ	ΚΙΛΑ	ΕΥΡΩ	ΚΙΛΑ	ΕΥΡΩ	ΚΙΛΑ
Ελλάδα	1.658.006	687.132	1.691.785	665.680	176.755	52.730	201.572	61.043
Ιταλία	112.439	36.544	162.702	56.119	528	10	-	-
Ισπανία	37.495	13.538	356.028	175.528	47.673	43.460	-	-
Βέλγιο	22.096	5.851	-	-	-	-	-	-
Πορτογαλία	6.525	5.783	-	-	11.996	3.480	-	-
Γαλλία	-	-	18.546	16.615	-	-	-	-
Ην. Βασίλειο	-	-	-	-	9.206	1.425	982	199
Άλλα κράτη μέλη ΕΕ	16.665	7.107	5.684	6.162	394	151	424	476
ΕΕ	1.846.701	750.172	2.234.745	920.104	246.024	101.246	202.978	61.718
Ισραήλ	229	50	-	-	-	-	-	-
Συρία	1.899	750	532	325	-	-	-	-
Τρίτες χώρες	2.128	800	532	325	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	1.848.829	750.972	2.235.277	920.429	246.024	101.246	202.978	61.718

Πηγή: ΥΣΤΑΤ

Όσον αφορά στην κατανάλωση ελαιολάδου, στην Κύπρο, θα πρέπει, όπως προαναφέρθηκε, να λαμβάνεται υπ' όψιν ο μεγάλος αριθμός τουριστών, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο. Σημαντική αύξηση στην κατανάλωση ελαιολάδου σημειώθηκε κατά το διάστημα 2004-2007 (από 6,8 σε 8,2 χιλ. τόνους ετησίως), ενώ μετά από μία σημαντική κάμψη, τη διετία που ακολούθησε (έως και 4,1 χιλ. τόνους ετησίως), επανήλθε η ανοδική τάση (5 και 6 χιλ. τόνους ετησίως).

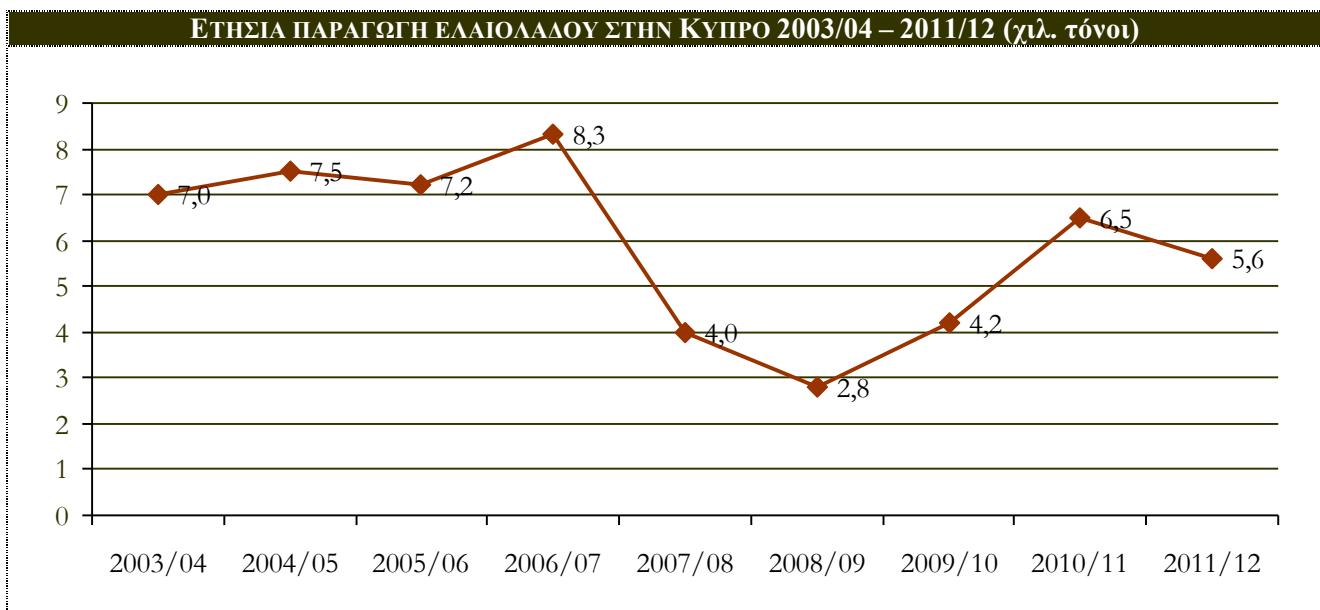
Πηγή: Conseil oléicole international

Σημειώνεται ότι, ενώ το ελαιόλαδο, που παράγεται στην Κύπρο από το 1992 και μετά, επαρκεί να καλύψει τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς, η ποιότητα του υπολείπεται και γευστικά απέχει από εκείνη του ελληνικού, γεγονός που αποτυπώνεται σε σχετικές έρευνες καταναλωτικών και διατροφικών προτιμήσεων. Παρά την ανοδική τάση της κατανάλωσης ελαιολάδου, η μέση ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση στην Κύπρο, σε σύγκριση με την κατανάλωση που παρατηρείται στις χώρες της Μεσογείου και ειδικότερα στην Ελλάδα, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Σε σχετική παγκύπρια έρευνα, που διενεργήθηκε από ιδιωτική εταιρεία για λογαριασμό του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου (ΟΠΕ), το ελαιόλαδο και οι ελιές ελληνικής προέλευσης, σε μία κλίμακα αξιολόγησης από το 1-5, απέσπασαν τις ιδιαίτερα θετικές προτιμήσεις των καταναλωτών (3,6-4,1 αντίστοιχα). Συγκεκριμένα, το 22% των ερωτηθέντων κρίνει πολύ θετικά το ελληνικό ελαιόλαδο, ενώ όσον αφορά στις ελιές, το 33% των ερωτηθέντων τις κρίνει θετικά, το 17% έχει ουδέτερη άποψη και μόλις το 12% αρνητική.

(Γ) Παραγωγή

Ιδιαίτερη σημασία δίδεται, κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα, από τις αρμόδιες κυπριακές Αρχές στη στοχευμένη ενίσχυση της ελαιοκομίας και της παραγωγής ελαιολάδου. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη 17^η Παγκύπρια Αγροτική Έκθεση (19-23.10.2011), διοργανώθηκε ο πρώτος Παγκύπριος Διαγωνισμός Εξαιρετικά Παρθένου Ελαιολάδου, με στόχο να λειτουργήσει ως κίνητρο για τη βελτίωση της ποιότητας του κυπριακού ελαιολάδου, ενώ στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, προβλέπονται μέτρα και δράσεις για τη βελτίωση της πρωτογενούς παραγωγής στον τομέα της ελαιοκαλλιέργειας, μέσω επενδύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και στην αναβάθμιση της ποιότητας της μεταποιητικής δραστηριότητας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η επιχορήγηση σε ελαιοτριβείο μπορεί να ανέλθει έως και στο 40%.

Η ετήσια παραγωγή ελαιολάδου στην Κύπρο ανήλθε κατά την τελευταία σεζόν σε 5,6 χιλ. τόνους σημειώνοντας μείωση της τάξης του 13,8% σε σχέση με πέρυσι. Σύμφωνα με παραγωγούς, αρνητική επίδραση στην κυπριακή ελαιοπαραγωγή έχουν η πτώση της τιμής του ελαιολάδου στην αγορά, λόγω των εισαγωγών σε χαμηλότερες τιμές από αυτές των ντόπιων παραγωγών, καθώς και η επιβολή ΦΠΑ ύψους 15%.

Πηγή: Conseil oléicole international

Σύμφωνα με τα υφιστάμενα στατιστικά στοιχεία, τα προϊόντα της ελιάς αποτελούν το 3% του συνολικού όγκου παραγωγής των κυριότερων γεωργικών προϊόντων στην Κύπρο (μ.ο. 6.000 τ. ελαιολάδου και 10.000 τ. ελιάς), ενώ η αξία τους σε τρέχουσες τιμές

παραγωγού ανέρχεται στο 9%. Οι ελαιώνες στην Κύπρο καλύπτουν έκταση 13.500 χιλ. εκταρίων, που αντιστοιχεί στο 37% των μονίμων καλλιεργειών. Ο συνολικός αριθμός των ελαιόδεντρων υπολογίζεται σε 2,7 εκ.. Η βιολογική ελαιοκαλλιέργεια στην Κύπρο, παρότι δεν έχει ακόμα αναπτυχθεί σημαντικά, καλύπτει περί το 31% του συνόλου των βιοκαλλιεργειών στη χώρα.

(Δ) Τιμές - συσκευασίες ελαιολάδου και πρόσβαση σε κυπριακή αγορά

Οι τιμές του παρθένου ελαιολάδου, το 2012, σημειώνουν μείωση σε σχέση με το 2011 (κυρίως μέσω προσφορών) ή παραμένουν αμετάβλητες, όσον αφορά, τουλάχιστον, στις εισαγωγές από Ελλάδα. Αντιθέτως, οι τιμές κυπριακού και ιταλικού ελαιολάδου σημειώνουν άνοδο. Επισημαίνουμε την είσοδο στο «ράφι» της υπεραγοράς και νέων ετικετών κυπριακής προέλευσης. Παραθέτουμε, κατωτέρω, συγκριτικό πίνακα τιμών ελαιολάδου (Σεπτ. 2012 - Δεκ. 2011 - Απρ. 2010) στην υπεραγορά «ΑΛΦΑ ΜΕΓΑ» (αλυσίδα υπεραγορών με προϊόντα που απευθύνονται στην μεσαία-άνωτερη οικονομικά ομάδα καταναλωτών):

ΤΙΜΕΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ (ΣΥΓΚΡΙΣΗ 2010-2011)						
Χώρα προέλευσης	Εταιρεία	Ονομασία προϊόντος	Συσκευασία	Τιμή (€)		
				10.09.2012	10.12.2011	30.04.2010
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Κλασικό	1lt/ πλαστικό	4,35 (προσφορά από 6,22)	6,22	4,92
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Παραδοσιακό	1lt/ πλαστικό	4,27 (προσφορά από 6,10)	5,46	4,20
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Απαλό	1lt/ πλαστικό	4,42 (προσφορά από 6,32)	6,32	5,02
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Κλασικό	2lt/ πλαστικό	9,35	11,35	-
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Παραδοσιακό	2lt/ πλαστικό	9,45	11,45	-
Ελλάδα	ΑΛΤΙΣ	Απαλό	2lt/ πλαστικό	9,45	11,45	-
Ελλάδα	ΓΑΙΑ	ΠΟΠ Σητείας	1lt/ γυάλινο	9,14	9,14	8,70
Ελλάδα	ΓΑΙΑ	ΠΟΠ Καλαμάτας	1lt/ γυάλινο	9,14	9,14	8,70
Ελλάδα	ΓΑΙΑ	Κρίτσα	1,5lt/ γυάλινο	10,63	10,63	10,12
Ελλάδα	ΣΗΤΕΙΑ	Σητεία Κρήτης 0,7	0,5lt/ γυάλινο	5,04	5,04	4,30
Ελλάδα	ΞΕΝΙΑ	ΑΒ Βασιλόπουλος/ Ποικιλία Λαδολιά	1lt/ γυάλινο	6,50	6,50	5,30
Ελλάδα	ΞΕΝΙΑ	ΑΒ Βασιλόπουλος Ποικιλία Κορωνέικη	1lt/ γυάλινο	6,50	6,50	-
Ελλάδα	ΞΕΝΙΑ	ΑΒ Βασιλόπουλος*	1lt/ πλαστικό	4,30	4,30	-
Ελλάδα	ΞΕΝΙΑ	ΑΒ Βασιλόπουλος*	2lt/ πλαστικό	7,80	7,80	9,50
Ελλάδα	ΞΕΝΙΑ	ΑΒ Βασιλόπουλος*	5 lt/ μεταλλικό	18,90	18,90	23,10
Κύπρος	Novel Argo Ltd	Το Αρχοντικό	0,5lt/ γυάλινο	5,74	5,04	5,47
Κύπρος	ΣΕΚΕΠ	ΣΕΚΕΠ	0,5lt/ πλαστικό	3,20	-	-
Κύπρος	ΣΕΚΕΠ	ΣΕΚΕΠ	1lt/ πλαστικό	5,45	-	-
Κύπρος	C.MAVROUDES & BRO	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	1lt/ πλαστικό	4,16 (τα δύο 7,74)	-	-
Ιταλία	MONINI	MONINI	1lt/ γυάλινο	5,73	5,58	-
Ιταλία	MONINI	MONINI	0,5lt/ γυάλινο	3,41	3,32	-

*Συσκευάζεται από την ΑΒ Βασιλόπουλος

Σημειώνουμε ότι η συσκευασία που διακινείται, σε μεγάλο βαθμό, από τις υπεραγορές, αλλά και που προτιμάται από τους καταναλωτές, είναι αυτή του ενός λίτρου. Πέραν, πάντως των καθιερωμένων σημείων πώλησης ελαιολάδου στην Κύπρο (ήτοι, υπεραγορές, μικρά παντοπωλεία, συνοικιακά περίπτερα - mini markets), το ελληνικό παρθένο ελαιόλαδο έχει εισαχθεί και σε νέα κυπριακά καταστήματα ποιοτικών εδεσμάτων (DELICATESSEN), γεγονός το οποίο συμβάλλει στην καλύτερη προβολή των ποιοτικών χαρακτηριστικών του προϊόντος, με απήχηση στη μεσαία και ανώτερη οικονομικά ομάδα

καταναλωτών. Παράλληλα, το ελαιόλαδο διατίθεται και σε ξενοδοχεία - εστιατόρια από κυπριακές εταιρείες διανομής.

Η κατανομή των σημείων λιανικής πώλησης τροφίμων στην Κύπρο διαμορφώνεται ως εξής: υπεραγορές, μικρά παντοπωλεία, συνοικιακά περίπτερα (convenience stores) και φούρνοι. Παράλληλα, η διάθεση των τροφίμων σε ξενοδοχεία, εστιατόρια και cafés γίνεται από κυπριακές εταιρείες διανομής που δραστηριοποιούνται στο food service.

Η πρόσβαση στην κυπριακή αγορά είναι δυνατή (α) μέσω χονδρεμπόρων, που είναι ταυτόχρονα και μεγάλοι εισαγωγείς στον τομέα των τροφίμων και συνήθως αναλαμβάνουν τη διανομή των προϊόντων αυτών, στα ανωτέρω σημεία διάθεσης και (β) απευθείας από τον Έλληνα παραγωγό-μεταποιητή, ο οποίος προμηθεύει συνεταιρισμούς, αλλά και βιομηχανίες τυποποίησης ελαιολάδου σε συσκευασία χύδην (bulk).

(Ε) Προτάσεις προώθησης ελαιολάδου

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα ανωτέρω, στην περαιτέρω προώθηση - προβολή του ελληνικού ελαιολάδου στην Κύπρο δύνανται να συμβάλουν οι ακόλουθες ενέργειες:

(α) Η προβολή των ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών του μέσα από τη συστηματική συμμετοχή στις εκθέσεις τροφίμων και γαστρονομίας που διοργανώνονται στη χώρα. Συγκεκριμένα, σε ετήσια βάση διοργανώνεται στη Λευκωσία η «Μεσογειακή Έκθεση τροφίμων-ποτών και ξενοδοχειακού εξοπλισμού» (ιστοσελίδα: www.medfood-drinks.com). Η τελευταία έκθεση έλαβε χώρα στις 19-21 Νοεμβρίου 2011, ενώ η επόμενη πρόκειται να διοργανωθεί στις 18-23 Σεπτεμβρίου 2012. Παράλληλα, ανά διετία, διοργανώνεται στη χώρα η «Έκθεση Γαστρονομία – Γαστρογνωσία» (ιστοσελίδα: <http://www.georgallisfair.com.cy/index.php/en/exhibitions/gastronomia>). Η τελευταία πραγματοποιήθηκε στις 2-4.03.2012 στους χώρους της κυπριακής Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

(β) Δεδομένης της τουριστικής κίνησης στη χώρα, η διοργάνωση εκδηλώσεων γευσιγνωσίας σε μεγάλες τουριστικές μονάδες, κατά τους θερινούς μήνες, θα συνέβαλε στην περαιτέρω προώθηση του ελληνικού ελαιολάδου και σε τουρίστες (κυρίως Βρετανούς και Ρώσους), καθώς και στην ενημέρωσή τους για την ποιοτική υπεροχή και τη διατροφική του αξία.

(γ) Η ανάληψη διαφημιστικών προωθητικών ενεργειών. Ενδεικτικά, το ελληνικό ελαιόλαδο θα μπορούσε να διαφημιστεί μέσα από αφιερώματα σε εξειδικευμένα περιοδικά γαστρονομίας που κυκλοφορούν στη χώρα.